

LEGAL BUZZ

PEJABAT PENASIHAT UNDANG-UNDANG, UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU

Dari Meja Penasihat Undang-Undang

Assalamualaikum w.b.t.

Musim tengkujuh menjengah tiba dan 2020 semakin hampir melabuhkan tirainya. Walaupun banyak aktiviti dunia terpaksa ditangguhkan atau bergerak perlahan kerana serangan COVID-19, masa tidak pernah berhenti dan terus berjalan. Ucapan syukur yang tidak terhingga dilafazkan kepada Yang Maha Esa, kesuraman cuaca ketika monsun bergelora tidak membantutkan usaha kami untuk menerbitkan edisi terakhir Legal Buzz untuk tahun ini.

COVID-19 telah mengubah lanskap kehidupan masyarakat dunia. Kebebasan individu untuk keluar rumah dan bersosial di tempat awam disekat oleh Kerajaan bagi mengekang penularan pandemik ini yang telah meragut nyawa lebih 1.6 juta orang di seluruh dunia. Di beberapa buah negeri di Amerika Syarikat, rakyat telah mula keluar di jalan raya membantah perintah berkurni dan penguatkuasaan pemakaian topeng muka kerana dikatakan telah menyekat hak asasi mereka untuk bergerak dan bernafas dengan bebas.

Insiden yang berlaku di Amerika Syarikat itu mencetuskan idea kami untuk mengupas isu tentang kebebasan asasi dalam konteks Malaysia termasuk kebebasan bersuara dan mengeluarkan pendapat, kebebasan akademik dan kebebasan berpolitik yang diberikan kepada mahasiswa pasca PRU 2018. Isu kebebasan asasi di Malaysia sentiasa menjadi perdebatan umum, terutamanya di kalangan aktivitis politik bukan Kerajaan dan pejuang hak asasi manusia. Walaupun kebebasan asasi termaktub di dalam Perlembagaan Persekutuan, hakikatnya kebebasan tersebut tidak mutlak kerana Kerajaan berhak untuk mengenakan sekatan kebebasan asasi melalui undang-undang bagi menjamin keharmonian dan keamanan Negara.

Saya amat mengharapkan agar artikel-artikel yang kami sajikan dalam edisi Legal Buzz kali ini dapat membuka dimensi baharu pemahaman para pembaca tentang kebebasan asasi yang menjadi hak asas setiap warganegara Malaysia. Selamat Membaca!

#umtsohor
#ppuumesrawarga

Salam hormat,

Dr. Fahirah Syaliza Mokhtar
Penasihat Undang-Undang UMT

KANDUNGAN

Dari Meja Penasihat Undang-Undang	1
Perutusan Naib Canselor	2
Kebebasan Asasi: Hak Yang Perlu Anda Tahu	3
Kebebasan bersuara di bawah Akta Badan-Badan Berkanun (Tatatertib dan Surcai) 2000 [Akta 805]	7
Bersuara di Media Sosial: Ketahui Limitasinya	9
Kebebasan Berpolitik Mahasiswa Universiti Awam	13
Sisipan Kes Undang-Undang	15

PERUTUSAN NAIB CANSELOR

Bismillahirrahmanirrahim

Assalamualaikum w.b.t.

Tema kebebasan asasi yang diangkat dalam penulisan Legal Buzz kali ini mendorong saya untuk mengajak semua warga UMT untuk menghargai dan mensyukuri kehidupan yang aman dan harmoni di negara kita, Malaysia yang tercinta ini. Setiap dari kita, tidak kira latar belakang kaum dan agama dilindungi di bawah Perlembagaan Persekutuan secara sama rata tanpa diskriminasi.

Begitulah saya melihat kepelbagaian yang ada di UMT, sama ada dari segi gender, kaum, akademik dan kepakaran, semuanya sama-sama menyumbang kepada pembangunan dan kecemerlangan UMT. Saya suka melihat "*close-knit relationship*" yang ada di UMT yang bagi saya sangat unik dan progresif.

Ini dibuktikan dengan kejayaan UMT menduduki tempat ke-195 dalam Laporan Ranking Universiti Asia QS 2021. Buat pertama kalinya UMT berada dalam kelompok 200 universiti terbaik di Asia, mendaki 48 anak tangga dari pencapaian tahun lalu. Saya percaya kejayaan ini dicapai melalui kerjasama semua pihak yang disumbangkan dengan pelbagai cara tanpa mengira pangkat, jawatan dan kedudukan.

Oleh itu, wajar untuk kita menjaga hubungan baik ini dan jangan biarkan ianya dicemari dengan suara-suara sumbang yang membawa kepada fitnah, buruk sangka atau imej yang tidak baik kepada UMT dan sesiapa sahaja. Kebebasan dan kemudahan komunikasi yang ada janganlah disalahgunakan atas dasar kebebasan bersuara. Begitu juga dalam mengeluarkan idea dan pendapat, janganlah diselindungkan dengan alasan kebebasan akademik untuk mengecam pihak yang kita tidak bersetuju dengannya. Apapun kebebasan yang diberikan oleh undang-undang, gunalah dengan wajar, berhemah dan berintegriti.

Saya merasa seronok membaca penulisan Legal Buzz kali ini yang membincangkan isu yang jarang dibincangkan oleh mereka yang berada di luar bidang perundangan dan saya mengucapkan tahniah kepada Pejabat Penasihat Undang-Undang UMT di atas penerbitan Legal Buzz isu ke-3 ini. Semoga semua warga UMT dapat mengambil manfaat daripada cebisan ilmu yang dikongsikan.

Sekian. Terima kasih.

#umtsohor

Prof. Dato' Dr. Nor Aieni Haji Mokhtar

Naib Canselor

Universiti Malaysia Terengganu

KEBEBASAN ASASI: HAK YANG PERLU ANDA TAHU

Oleh:

Roslina Ghazali

Ketua Pegawai Undang-Undang UMT

KEBEBASAN ASASI

Kebebasan asasi atau “fundamental rights” membawa makna yang selari dengan apa yang biasanya ditakrifkan sebagai “hak asasi manusia” atau “human rights”. Secara ringkasnya kebebasan asasi boleh ditafsirkan sebagai hak yang dimiliki oleh manusia secara semulajadi. Kebebasan asasi ini penting dalam menentukan taraf hidup dan kebebasan setiap warganegara dalam sesebuah negara. Di Malaysia, kebebasan asasi ini termaktub dalam Bahagian II, Perkara 5 – 13, Perlembagaan Persekutuan. Oleh itu hak-hak tersebut adalah “dijamin” dan tidak boleh diambil atau dilucutkan melainkan Perlembagaan Persekutuan membenarkannya.

PERKARA 5: Kebebasan Diri

Perkara paling asas dalam kebebasan asasi adalah hak seorang individu untuk hidup dan menjalani aktiviti harian dengan bebas. Kebebasan diri menekankan bahawa seseorang itu tidak boleh diambil nyawanya atau dilucutkan kebebasan dirinya melainkan ianya diperuntukkan oleh undang-undang.

Dalam kes *Tan Tek Seng Iwn. Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidik & Anor [1998] 3 MLJ 289*, Mahkamah Persekutuan memutuskan bahawa “kehidupan” di bawah Perkara 5 (1), Perlembagaan Persekutuan bukan sekadar bermaksud keberadaan semata-mata tetapi menggabungkan semua aspek yang merupakan bahagian daripada kehidupan itu sendiri seperti kualiti hidup, hak untuk bekerja, hak untuk mendapat persekitaran yang sihat dan bebas pencemaran.

Selanjutnya Perkara 5 (3) dan (4), Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa jika seseorang itu ditangkap oleh mana-mana pihak berkuasa, dia hendaklah dimaklumkan tentang alasan penangkapannya secepat mungkin. Seseorang yang ditangkap berhak untuk mendapatkan khidmat peguam pilihannya dan tidak boleh ditahan melebihi 24 jam tanpa kebenaran majistret.

“Kehidupan” di bawah Perkara 5 (1), Perlembagaan Persekutuan bukan sekadar bermaksud keberadaan semata-mata tetapi menggabungkan semua aspek yang merupakan bahagian daripada kehidupan itu sendiri seperti kualiti hidup, hak untuk bekerja, hak untuk mendapat persekitaran yang sihat dan bebas pencemaran.

PERKARA 6: Larangan Keabdian dan Kerja Paksa

Kebebasan juga bermaksud bebas daripada perhambaan (*slavery*) dan segala bentuk kerja paksa adalah sesuatu yang dilarang. Tiada seorang warganegara boleh ditahan untuk menjadi abdi atau dijadikan buruh paksa. Walau bagaimanapun Kerajaan boleh membuat undang-undang berkenaan perkhidmatan wajib untuk negara. Perlu juga disebutkan bahawa kerja atau khidmat yang dikehendaki daripada mana-mana orang akibat sabitan bersalah oleh mahkamah tidaklah dikira sebagai kerja paksa.

PERKARA 7: Perlindungan daripada undang-undang jenayah retrospektif dan perbicaraan berulang

Perlindungan terhadap undang-undang jenayah retrospektif dan perbicaraan berulang secara umumnya menyimpulkan bahawa seseorang tidak boleh dihukum atas sesuatu perbuatan atau peninggalan yang pada ketika ianya dilakukan bukanlah satu kesalahan. Begitu juga jika sesuatu hukuman jenayah ditingkatkan, seseorang yang telah dijatuhkan hukuman tidak boleh menanggung hukuman yang lebih berat daripada apa yang telah diputuskan sebelum undang-undang baharu tersebut digubal.

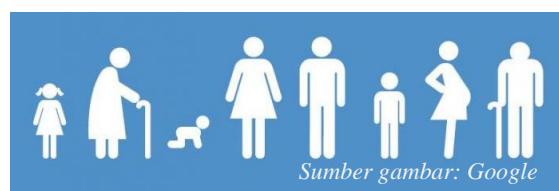
Dalam kes ***Public Prosecutor v. Mohamed Ismail [1984] 2 MLJ 219***, tertuduh telah didakwa atas kesalahan mengedarkan barang berbahaya di bawah seksyen 39B (1) Akta Dadah Berbahaya 1952. Tertuduh telah didapati bersalah. Pada hari ketika tertuduh didapati bersalah, seksyen 39B (1) telah dipinda dan memperuntukkan hukuman mati mandatori jika disabitkan kesalahan. Sebelum pindaan tersebut, Mahkamah mempunyai pilihan untuk menjatuhkan hukuman mati atau penjara seumur hidup jika sabit kesalahan. Persoalan yang timbul ialah apakah tarikh sebenar untuk menentukan hukuman bagi kesalahan tersebut, tarikh kesalahan atau tarikh sabitan? Mahkamah memutuskan pindaan seksyen 39B (1) tersebut jika beroperasi secara retrospektif adalah bercanggah dengan Perkara 7 (1) Perlembagaan Persekutuan. Oleh itu, Mahkamah boleh memutuskan hukuman terhadap tertuduh berdasarkan peruntukan sebelum pindaan berkuatkuasa.

Seseorang yang telah dibebaskan atau disabitkan untuk sesuatu kesalahan tidak boleh dibicarakan semula untuk kesalahan yang sama selaras dengan doktrin *res judicata*¹. Perkara ini ditegaskan dalam Perkara 7 (2), Perlembagaan Persekutuan.

PERKARA 8: Kesamarataan

Prinsip kesamarataan (*equality*) adalah hak asasi yang paling asas dan telah dianggap sebagai “titik permulaan semua kebebasan”. Perkara 8 (1), Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa semua orang adalah sama rata di sisi undang-undang dan berhak mendapat perlindungan yang sama rata di sisi undang-undang. Seseorang warganegara tidak boleh didiskriminasi atas alasan agama, ras, keturunan, tempat lahir atau jantina dalam mana-mana undang-undang atau pelantikan apa-apa jawatan atau pekerjaan kecuali dibenarkan secara nyata oleh Perlembagaan Persekutuan.

Dalam kes ***Noorfadilla bt. Ahmad Saikin v. Chayed bin Basirun & Ors [2012] 1 MLJ 833***, plaintif telah memohon pekerjaan untuk jawatan Guru Sandaran Tidak Terlatih (“GSTT”). Setelah menerima memo penempatannya, plaintif telah diminta menghadiri taklimat berhubung terma-terma perkhidmatannya. Semasa taklimat tersebut, plaintif telah disoal sama ada dia hamil. Apabila plaintif mengakui bahawa dia hamil tiga bulan, memo penempatannya telah dibatalkan. Mahkamah Tinggi memutuskan bahawa tindakan defendan-defendant membatalkan dan menarik balik memo penempatan itu kerana plaintif hamil merupakan perlanggaran Perkara 8 (2) Perlembagaan. Adalah lumrah asas biologikal bahawa hanya wanita mempunyai keupayaan menjadi hamil dan oleh itu diskriminasi atas dasar kehamilan membentuk diskriminasi gender.

Sumber gambar: Google

Tidak boleh ada diskriminasi terhadap warganegara atas alasan agama, ras, keturunan, tempat lahir atau jantina

¹ bermaksud perkara yang hendak dibicarakan itu telah pun diputuskan secara konklusif oleh mahkamah

sebelum ini. Oleh itu, perkara itu tak boleh kini dibuka atau dibicarakan semula.

PERKARA 9: Larangan Buang Negeri dan Kebebasan Bergerak

Seorang warganegara tidak boleh dibuang Negeri atau dihalang daripada masuk ke dalam Negara. Secara amnya, setiap warganegara mempunyai hak untuk bergerak bebas dan tinggal di dalam mana-mana bahagian dalam Negara ini melainkan terdapat undang-undang berkenaan dengan keselamatan negara, ketenteraman awam, kesihatan awam atau hukuman pesalah. Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang dikuatkuasakan oleh Kerajaan melalui Akta Pencegahan dan Pengawala Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 dan Akta Polis 1967 merupakan salah satu sekatan kebebasan bergerak demi menjaga kesihatan awam dan memutuskan rangkaian pandemik COVID-19.

PERKARA 10: Kebebasan Bercakap, Berhimpun dan Membentuk Persatuan

Setiap warganegara berhak kepada kebebasan bersuara, berhimpun secara aman tanpa senjata dan membentuk persatuan. Walau bagaimanapun hak-hak tersebut masih tertakluk kepada sekatan-sekatan yang boleh dikenakan oleh Kerajaan demi kepentingan keselamatan Negara, hubungan baik dengan negara-negara lain, menjaga ketenteraman awam atau prinsip moral dan melindungi keistimewaan Parlimen dan Dewan Undangan atau membuat peruntukan menentang penghinaan mahkamah, fitnah atau pengapian apa-apa kesalahan. Antara undang-undang yang mengenakan sekatan kebebasan bersuara di Malaysia ialah Akta Hasutan 1948, Akta Rahsia Rasmi 1972, Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984 dan Akta Komunikasi dan Multimedia 1998. Undang-undang yang mengawal hak berhimpun pula dikuatkuasakan melalui Akta Perhimpunan Aman 2012.

Dalam kes *Nik Nazmi bin Nik Ahmad v. Pendakwa Raya [2014] MLJU 436*, Hakim Mahkamah Rayuan, Mah Wei Kwai memutuskan bahawa sekatan yang dikenakan di bawah seksyen 9 (1) dan (5) Akta Perhimpunan Aman 2012 adalah tidak munasabah dan termasuk dalam larangan berkesan (*effective prohibition*) terhadap perhimpunan yang mendesak dan spontan dan bercanggah dengan Perkara 10 (1) Perlombagaan Persekutuan.

Antara undang-undang yang mengenakan sekatan kebebasan bersuara di Malaysia ialah Akta Hasutan 1948, Akta Rahsia Rasmi 1972, Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984 dan Akta Komunikasi dan Multimedia 1998

PERKARA 11: Kebebasan Beragama

Kepercayaan kepada Tuhan merupakan salah satu prinsip rukun negara. Islam pula adalah agama Persekutuan sebagaimana yang termaktub dalam Perkara 3, Perlombagaan Persekutuan dan agama-agama lain boleh diamalkan dengan aman dan damai di Malaysia. Kebebasan beragama ini ditegaskan sekali lagi dalam Perkara 11 di mana setiap orang dibenarkan untuk menganuti dan mengamalkan agamanya dan mengembangkan ajaran agamanya. Walau bagaimanapun, selaras dengan prinsip Islam adalah agama Persekutuan, sekatan boleh dibuat melalui peruntukan undang-undang bagi mengawal dan menyekat perkembangan agama, doktrin atau kepercayaan agama lain kepada penganut agama Islam.

PERKARA 12: Hak berkenaan dengan Pendidikan

Perkara 12 secara umumnya melarang sebarang bentuk diskriminasi atas dasar agama, ras, keturunan atau tempat lahir dalam pentadbiran institusi pendidikan dan bantuan kewangan kepada pelajar. Perlembagaan Persekutuan juga membenarkan mana-mana institusi yang diselenggara oleh mana-mana kumpulan agama untuk menyediakan pendidikan agama kepada kanak-kanak dalam agama kumpulan itu. Walau bagaimanapun seseorang tidak berhak menerima arahan agama lain selain dari agama sendiri. Untuk tujuan ini, agama seseorang di bawah umur 18 tahun adalah ditetapkan oleh ibu, bapa atau penjaganya.

PERKARA 13: Hak terhadap harta

Harta seseorang itu tidak boleh dilucutkan melainkan undang-undang membenarkannya. Tetapi sekiranya undang-undang membenarkannya, ia punya harus memperuntukkan bahawa orang itu dibayar pampasan yang mencukupi untuk harta yang dirampas atau dilucutkan hak tersebut.

Dalam kes *Selangor Pilot Association (1946) V Kerajaan Malaysia & Anor [1975] 2 MLJ 66*, perayu menjalankan perniagaan menyediakan perkhidmatan perintis di kawasan-kawasan tertentu di pelabuhan dan mereka sebenarnya memonopoli perniagaan tersebut. Akta Penguasa Pelabuhan 1963 telah dipinda oleh Akta Penguasa Pelabuhan (Pindaan), 1972 yang menambahkan dua bahagian baru, yang kesannya adalah untuk melarang perayu menjalankan perniagaan mereka di daerah perintis. Responden kedua Lembaga Pelabuhan Kelang mengambil alih aset fizikal perayu dan membayar pampasan untuk mereka. Perayu meminta ganti rugi atas kehilangan nama baik (*goodwill*) dan keuntungan masa depan tetapi ini ditolak. Oleh itu, perayu telah memohon pengisyiharan bahawa mereka berhak mendapat pampasan untuk *goodwill* perniagaan mereka. Sebagai alternatif mereka menuntut pengisyiharan bahawa seksyen 35A yang ditambah oleh Akta Penguasa Pelabuhan (Pindaan) adalah

bercanggah dengan Perkara 13 Perlembagaan Persekutuan. Mahkamah Persekutuan telah membenarkan rayuan perayu dan memutuskan bahawa oleh kerana seksyen 35A yang mengakibatkan hak milik perayu dirampas dan pampasan yang memadai tidak diberikan kepada perayu, maka peruntukan tersebut adalah bertentangan dengan Perkara 13, Perlembagaan Persekutuan.

Hak terhadap harta

- (1) Tiada seorang pun boleh dilucutkan hartanya kecuali mengikut undang-undang.
- (2) Tiada undang-undang boleh memperuntukkan pengambilan atau penggunaan harta dengan paksa tanpa pampasan yang memadai.

- *Perkara 13, Perlembagaan Persekutuan*

KESIMPULAN

Hak-hak kebebasan asasi yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan ini merupakan tunjang kepada hak asasi manusia. Namun, hak kebebasan ini tidak boleh diadaptasi secara mutlak oleh seseorang individu tanpa memikirkan hak individu yang lain. Sebagai contoh, hak untuk merokok bagi seseorang individu mungkin menjadi satu ancaman kepada individu yang lain kerana masalah kesihatan, pencemaran udara dan sebagainya. Oleh yang demikian adalah tidak munasabah untuk seseorang menuntut hak kebebasan secara total, mementingkan diri sendiri tanpa menghiraukan kepentingan awam dan kemaslahatan umum. Justeru, penguatkuasaan undang-undang bagi menyekat hak kebebasan asasi sebagaimana perbincangan di atas adalah dibenarkan oleh Perlembagaan Persekutuan. Walaupun pelbagai perdebatan di luar sana yang mempertikaikan kewajaran penggubalan sesuatu undang-undang sekatan, hakikatnya kajian terperinci telah dilaksanakan sebelum sesuatu undang-undang itu digubal dan dilaksanakan. Apa yang penting kebebasan asasi seseorang individu tidak harus mengatasi kepentingan awam serta mengancam kestabilan, keharmonian dan keamanan Negara.

KEBEBAAN BERSUARA DI BAWAH AKTA BADAN-BADAN BERKANUN (TATATERTIB DAN SURCAJ) 2000 [AKTA 605]

Oleh:

Dr. Fahirah Syaliza Mokhtar
Penasihat Undang-Undang UMT

Hak kebebasan bersuara yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan Malaysia bukanlah hak yang mutlak. Demi menjaga keharmonian rukun tetangga yang terbina, ianya perlu dikawal melalui beberapa perundangan yang berkuatkuasa seperti Akta Hasutan 1948 dan Akta Fitnah 1957. Bagi staf badan berkanun, Peraturan 18, Peraturan-Peraturan Tatatertib Badan-Badan Berkanun, Akta Badan-Badan Berkanun (Tatatertib Dan Surcaj) 2000 [Akta 605] memperuntukkan bahawa apa-apa pernyataan awam sama ada secara lisan atau bertulis melalui apa jua kaedah hendaklah mendapat kelulusan Menteri. Rasionalnya adalah sebagai seorang staf badan berkanun, pernyataan yang dibuat itu akan dianggap mewakili sesuatu badan berkanun itu dan apa-apa implikasi akibat pernyataan awam itu boleh menyebabkan badan berkanun itu bertanggungan secara vikarius.

PERNYATAAN AWAM DI BAWAH AKTA 605

Peraturan 18, Peraturan-Peraturan Tatatertib Badan-Badan Berkanun menjelaskan dengan terperinci pernyataan awam yang dilarang termasuk apa-apa pernyataan atau ulasan yang dibuat kepada pihak akhbar, pada orang ramai semasa memberikan apa-apa syarahan, ucapan awam atau dalam apa-apa penyertaan atau penerbitan untuk pembacaan umum seperti di media sosial. Pernyataan awam yang tidak dibenarkan terbahagi kepada empat iaitu:

- (i) pernyataan awam atau ulasan itu boleh memudaratkan apa-apa dasar, rancangan atau keputusan badan berkanun atau Kerajaan tentang apa-apa isu;
- (ii) pernyataan awam yang boleh memalukan atau memburukkan nama badan berkanun atau Kerajaan;
- (iii) apa-apa ulasan tentang kelemahan apa-apa dasar, rancangan atau keputusan badan berkanun atau Kerajaan;
- (iv) mengedarkan apa-apa pernyataan atau ulasan, sama ada yang dibuat olehnya atau mana-mana orang lain.

Rasionalnya adalah sebagai seorang staf badan berkanun, pernyataan yang dibuat itu akan dianggap mewakili sesuatu badan berkanun itu dan apa-apa implikasi akibat pernyataan awam itu boleh menyebabkan badan berkanun itu bertanggungan secara vikarius.

Subperaturan (2) turut memperuntukkan bahawa pegawai adalah dilarang memberikan apa-apa ulasan tentang kelebihan apa-apa dasar, rancangan atau keputusan badan berkanun atau Kerajaan; memberi maklumat berkenaan penjalanan fungsi badan berkanun dan memberikan apa-apa penjelasan berkenaan dengan apa-apa peristiwa atau laporan yang melibatkan badan berkanun atau Kerajaan dan menyebarkan apa-apa ulasan, maklumat atau penjelasan sedemikian sama ada yang dibuat olehnya atau mana-mana orang lain.

Ini bermaksud sebarang bentuk komen atau ulasan kepada orang awam termasuk di media sosial adalah dilarang walaupun ianya adalah ulasan yang positif tentang apa-apa dasar dan rancangan badan berkanun melainkan mendapat kebenaran bertulis secara am atau khusus daripada Menteri.

KEBEBAAN BERSUARA BAGI AHLI AKADEMIK

Persoalannya, adakah peruntukan ini mengekang kebebasan bersuara bagi ahli akademik? Kajian oleh Henry Leffmann *et al* (1913) menyatakan sebagaimana berikut:

"When the necessity of freedom for academics is emphasized, it is never assumed that this freedom carries with it a license to do or say anything and everything. Academics do not claim that they constitute a class with special privileges. But as a body of men with serious and important work to do, they claim the freedom necessary to enable them to perform this work and to fulfil their obligations to society".

Kebebasan bersuara sebenarnya adalah salah satu cabang kebebasan akademik (*academic freedom*) dan tanggungjawab yang dipikul untuk menyampaikan ilmu pengetahuan bagi manfaat pelajar serta masyarakat umumnya (Rogers Brubaker, 2018). Namun, ada kalanya dalam menjalankan amanah ini, ahli akademik perlu berhati-hati agar pernyataan atau penerbitan itu bukan suatu berunsur hasutan yang boleh dikenakan dakwaan di bawah Akta Hasutan 1948.

"When the necessity of freedom for academics is emphasized, it is never assumed that this freedom carries with it a license to do or say anything and everything. Academics do not claim that they constitute a class with special privileges. But as a body of men with serious and important work to do, they claim the freedom necessary to enable them to perform this work and to fulfil their obligations to society".

Dalam kes *PP v. Azmi Sharom [2015] 6 MLJ 751*, Prof Madya Dr. Azmi Sharom telah didakwa di Mahkamah Sesyen di bawah Akta Hasutan 1948 kerana didakwa melafazkan atau menerbitkan dua kenyataan menghasut di akhbar Malay Mail pada 14 Ogos 2014. Kenyataan yang dibuat adalah sebagaimana berikut:

"You don't want to repeat of that, where a secret meeting took place," the University of Malaya lecturer said, referring to the Perak crisis. "I think what happened in Perak was legally wrong. The best thing to do is do it as legally and transparently as possible."

Azmi Sharom yang juga merupakan seorang peguam dan pensyarah Fakulti Undang-Undang Universiti Malaya mengaku tidak bersalah dan mencabar penggubalan Akta Hasutan 1948 di bawah Artikel 10 Perlembagaan Persekutuan Malaysia iaitu hak kebebasannya untuk bersuara di Mahkamah Persekutuan. Beliau menghujahkan bahawa Akta ini tidak sah kerana ianya digubal sebelum Merdeka dan tidak digubal oleh Parlimen seterusnya tidak boleh menyekat kebebasan bersuara dan meluahkan pendapat sebagaimana dijamin oleh Artikel 10 Perlembagaan Persekutuan.

Namun Pendakwaraya menghujahkan ianya adalah sah kerana ia adalah undang-undang sedia ada yang kekal berkuat kuasa pada dan selepas Hari Merdeka sebagaimana Artikel 162 Perlembagaan. Mahkamah Persekutuan memutuskan bahawa penggubalan Akta itu adalah sah dan dakwaan terhadap Azmi Sharom di bawah Akta ini adalah teratur.

Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia sedia maklum kekangan yang dihadapi oleh para ahli akademik dan sedang mengambil langkah untuk meminda Akta 605 supaya memberi ruang bagi ahli akademik menyampaikan ilmu pengetahuan yang sesuai dengan kesarjanaan atau kepakaran mereka. Namun sehingga kini pindaan tersebut belum berlaku dan ahli akademik masih tertakluk kepada perundangan yang sedang berkuatkuasa.

Sumber gambar: Google

BERSUARA DI MEDIA SOSIAL: KETAHUI LIMITASINYA

Oleh:

Amirah Nabilah Ismail
Pegawai Undang-Undang UMT

Media sosial bukanlah suatu perkara yang asing dalam masyarakat kita pada usia urbanisasi ini. Platform media sosial seperti aplikasi Facebook, WhatsApp, Twitter dan Instagram merupakan medium komunikasi yang menggunakan internet. Tidak dapat dinafikan platform media sosial ini memberi impak yang besar dalam kehidupan masyarakat kita. Ia bukan sahaja membantu kita dalam memudahkan urusan berkomunikasi kerana tiada batasan waktu dan geografi, malah ianya juga membantu masyarakat kita untuk lebih cakna dan berwaspada mengenai isu semasa yang berlaku di dalam negara dan seluruh dunia.

Warga UMT sudah pastinya tidak terkecuali daripada menjadi pengguna media sosial. Dalam kerancakan kita berkongsi pelbagai pendapat dan penulisan di media sosial, harus diingatkan bahawa setiap apa

yang ditulis, disampaikan atau disiarkan di media sosial perlulah tepat dan sahih supaya tidak menimbulkan masalah atau kekacauan di kemudian hari. Jangan kerana terlalu ghairah untuk mendapat "likes" atau menjadikan sesuatu isu itu tular, kita berkongsi informasi yang belum tentu kesahihannya.

Kebebasan menulis merupakan salah satu cabang kepada hak kebebasan bersuara. Kebebasan bersuara merupakan hak asasi manusia dan undang-undang negara kita turut mengetengahkan hak ini di dalam Perlembagaan Persekutuan. Berdasarkan Fasal (1) (a) Perkara 10 Perlembagaan Persekutuan, ia menyatakan bahawa setiap warganegara mempunyai hak kebebasan bersuara. Namun begitu, Fasal (1) (a) Perkara 10 ini tidaklah mutlak dan ianya tertakluk kepada Fasal (2) Perkara 10 di mana Parlimen diberi kuasa untuk mengenakan sekatan

melalui undang-undang kepada kebebasan bersuara demi memelihara kepentingan keselamatan Persekutuan, hubungan baik dengan negara-negara lain, ketenteraman awam atau prinsip moral.

Kebebasan bercakap, berhimpun dan berpersatuan

Tertakluk kepada Fasal (2), (3) dan (4)—
(a) tiap-tiap warganegara berhak kepada kebebasan bercakap dan bersuara.

- Perkara 10 (1), Perlembagaan Persekutuan

Parlimen boleh melalui undang-undang mengenakan—

(a) ke atas hak yang diberikan oleh perenggan (a) Fasal (1), apa-apa sekatan yang didapatinya perlu atau suai manfaat demi kepentingan keselamatan Persekutuan atau mana-mana bahagiannya, hubungan baik dengan negara-negara lain, ketenteraman awam atau prinsip moral dan sekatan-sekatan yang bertujuan untuk melindungi keistimewaan Parlimen atau mana-mana Dewan Undangan atau untuk membuat peruntukan menentang penghinaan mahkamah, fitnah, atau pengapian apa-apa kesalahan.

- Perkara 10 (2), Perlembagaan Persekutuan

Antara undang-undang yang telah digubal oleh Parlimen bagi menyekat kebebasan bersuara secara mutlak adalah Akta Hasutan 1948 [Akta 15]. Seksyen 4 Akta Hasutan menyatakan bahawa setiap orang dilarang daripada melakukan perbuatan seperti menyebut perkataan atau menerbitkan penerbitan yang mempunyai “kecenderungan menghasut”. Maksud “kecenderungan menghasut” telah termaktub dalam Seksyen 3 (1) Akta tersebut dan antara maksudnya adalah mendatangkan kebencian atau penghinaan kepada Raja atau membangkitkan permusuhan antara kaum.

Pada tahun 2013, negara kita telah dikejutkan dengan satu kes di mana dua individu yang bernama Alvin Tan dan Vivian Lee telah didakwa di bawah Akta Hasutan kerana memuat naik gambar yang berbaur penghinaan kepada umat Islam dengan menjemput umat Islam berbuka puasa dengan Bak Kut Teh pada bulan Ramadhan¹. Kes ini telah membuka mata ramai rakyat Malaysia mengenai kepentingan sekatan kepada kebebasan bersuara yang mutlak di medium media sosial.

Memetik kata-kata Pengarah Pusat Pengajian Perang Saraf Media dan Informasi, Fakulti Komunikasi dan Pengajian Media, Universiti Teknologi Mara (UiTM), Profesor Madya Datuk Dr. Ismail Sualman ketika program Bicara Kenegaraan Siri 2 bertemakan Cabaran Naratif Masa Hadapan Malaysia, beliau berkata, menurut kajian yang dijalankan bersama Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) menunjukkan 80 peratus kandungan bahan di media sosial pada ketika ini berbaur perkauman². Beliau mencadangkan agar pihak Kerajaan dapat mewujudkan penalti bagi pihak yang sengaja mencetuskan provokasi berunsur perkauman di negara ini dan tidak ingin pelaku terlepas hanya dengan perkataan ‘maaf’ semata.

Menurut kajian yang dijalankan bersama Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) menunjukkan 80 peratus kandungan bahan di media sosial pada ketika ini berbaur perkauman.

Bagi pejuang hak kebebasan bersuara, Akta Hasutan 1948 merupakan sebuah undang-undang drakonian yang bercanggah dengan hak asasi manusia dan hendaklah dimansuhkan. Namun Menteri Dalam Negeri, Datuk Seri Hamzah Zainuddin berkata Kerajaan tidak akan memansuhkan Akta tersebut kerana dikhuatiri ianya boleh menjelaskan keselamatan dan ketenteraman awam susulan tindakan mana-mana pihak menyebarkan maklumat atau berita berunsur hasutan melalui media sosial secara tidak

¹ Lee May Ling v. Public Prosecutor [2019] 8 MLJ 396

² Utusan Malaysia, 11 September 2020

bertanggungjawab. Lebih-lebih lagi selepas mengambil kira struktur masyarakat Malaysia yang terdiri daripada pelbagai agama dan bangsa di negara kita. Berdasarkan statistik, sejak dua tahun kebelakangan ini, terdapat peningkatan kes melibatkan kesalahan menghasut terhadap institusi diraja, kaum, agama dan hak, taraf, kedudukan, keistimewaan atau hak kedaulatan yang dilindungi oleh Perlembagaan Pesekutuan³.

Mana-mana orang yang—

- (a) melakukan atau cuba melakukan, atau membuat apa-apa persediaan untuk melakukan, atau berkomplot dengan mana-mana orang untuk melakukan, apa-apa perbuatan yang mempunyai kecenderungan menghasut, atau, jika dilakukan, akan mempunyai kecenderungan menghasut;
- (b) menyebut apa-apa perkataan menghasut;
- (c) mencetak, menerbitkan, menjual, menawarkan untuk dijual, mengedarkan atau mengeluarkan semula apa-apa penerbitan menghasut; atau
- (d) mengimport apa-apa penerbitan menghasut,

melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh bagi kesalahan kali pertama didenda tidak melebihi RM5,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi 3 tahun atau kedua-duanya dan, bagi kesalahan yang kemudian, boleh dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi 5 tahun; dan apa-apa penerbitan menghasut yang didapati dalam milik orang itu atau yang digunakan sebagai keterangan dalam perbicaraannya hendaklah dilucutahkan dan boleh dimusnahkan atau dilupuskan dengan apa-apa cara lain sebagaimana yang diarahkan oleh mahkamah.

- **Seksyen 4 (1), Akta Hasutan
1948**

Umum sedia maklum bahawa hak kebebasan bersuara merupakan elemen yang penting bagi mengekalkan semangat

demokrasi yang telah diamalkan di Malaysia sejak negara mencapai kemerdekaan pada 31 Ogos 1957. Negara tidak akan maju sekiranya kebebasan bersuara rakyat disekat kerana rakyat berhak untuk mengutarakan pendapat masing-masing bagi menambah baik sistem pentadbiran negara. Hal ini tidak dapat dinafikan, namun begitu kebebasan bersuara perlulah ada limitasinya supaya kepentingan dan sensitiviti setiap individu akan dapat dipelihara.

Sesetengah pihak akan melihat sekatan ini sebagai penindasan terhadap hak kebebasan bersuara, namun dari sudut lain, kewujudan Akta ini akan dapat membendung masalah seperti perkauman dan ekstrimis agama.

Perlu diingatkan bahawa masyarakat di Malaysia merupakan masyarakat majmuk yang terdiri daripada pelbagai bangsa dan agama. Oleh itu, kita mestilah menjaga keharmonian negara ini dengan saling menghormati kepercayaan masing-masing. Malaysia pernah mengalami zaman kegelapan di mana insiden 13 Mei 1969 merupakan kemuncak kepada masalah kritisik isu perkauman yang melanda negara ini⁴.

Tuntasnya, setiap kebebasan pasti ada limitasinya. Justeru, kebebasan bersuara tidak wajar diaplikasikan secara mutlak. Setiap suara mempunyai tanggungjawabnya sendiri. Sekatan dalam kebebasan bersuara yang dikuatkuasakan di Malaysia bertujuan untuk mengelakkan pelbagai masalah yang boleh mengancam keharmonian negara kelak dan antara masalah utama yang dapat dibendung adalah provokasi perkauman seperti yang telah dibincangkan sebelum ini. Kita mestilah mengelakkan provokasi perkauman kerana ianya ibarat bom jangka dan jika provokasi tersebut masih diteruskan, ianya akan membawa kepada kemusnahan negara, kehilangan harta benda dan juga nyawa. Oleh itu warga UMT hendaklah berhati-hati dalam mengutarakan pendapat di media sosial dan memastikan maklumat yang sah sebelum menyebarkannya.

³ Sinar Harian, 17 Julai 2020

⁴ Berita Harian, 15 Januari 2020

KEBEbasan BERPOLITIK MAHASISWA UNIVERSITI AWAM

Oleh:

Muhammad Hafizuddin Zakaria
Pegawai Undang-Undang UMT

DEFINISI POLITIK

Politik didefinisikan sebagai suatu aktiviti Kerajaan, penggubal undang-undang atau pihak yang cuba mempengaruhi pentadbiran sesebuah negara¹. Pada masa yang sama, politik juga boleh ditakrifkan sebagai penggunaan kekuasaan atau autoriti, suatu proses pembuatan keputusan secara kolektif, atau sebagai arena pertarungan yang penuh muslihat². Politik juga merujuk kepada kuasa untuk mentadbir sesebuah negara, mempengaruhi masyarakat dan pihak berkaitan untuk keinginan pihak yang mempengaruh³.

Dalam konteks politik pelajar pula, ianya tidak hanya terbatas kepada politik dalam kampus melalui wadah Pemilihan Majlis Perwakilan Pelajar (MPP) tetapi ianya juga merangkumi politik nasional dan antarabangsa.

SEJARAH LARANGAN PENGLIBATAN MAHASISWA DALAM AKTIVITI POLITIK

Lembaran sejarah membuktikan mahasiswa memainkan peranan yang besar dalam memperjuangkan isu-isu nasional terutamanya pada era tahun 60-an dan 70-an memandangkan pada ketika itu semangat nasionalisme mahasiswa sangat menebal pasca kemerdekaan Tanah Melayu dan tiada undang-undang yang spesifik menghalang penglibatan mahasiswa dalam aktiviti politik. Pada era tersebut, mahasiswa menjadi pejuang barisan hadapan mengutarakan isu-isu hak asasi, kemiskinan dan ekonomi masyarakat

sehingga kemuncaknya mencetuskan Peristiwa Demonstrasi Baling pada tahun 1974. Peristiwa Demonstrasi Baling 1974 berlaku susulan kejatuhan harga getah dan kenaikan harga barang di Baling sehingga dikatakan penduduk Baling terpaksa makan ubi beracun dan menyebabkan kematian. Susulan itu, mahasiswa telah bertindak memperjuangkan isu ini dan memprotes tindakan kerajaan dan dilaporkan melibatkan seramai 10,000 orang mahasiswa dan 2,000 orang mahasiswa telah ditangkap oleh pihak berkuasa.

Demonstrasi Baling 1974

Sumber Gambar: Google

Walaupun Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 ("AUKU") telah dikuatkuasakan pada ketika itu, ianya tidak mencukupi untuk mengawal dan menghalang penglibatan pelajar dalam aktiviti politik. Justeru itu, Kerajaan telah meminda AUKU dan menghalang mahasiswa untuk terlibat dalam aktiviti politik secara total sama ada di dalam atau di luar kampus. Segala aktiviti mahasiswa telah diletakkan di bawah pengurusan dan pemantauan Jabatan Hal Ehwal Pelajar universiti masing-masing.

¹ Cambridge Dictionary
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/politics>

² Heywood, 2004

³ http://www.ukm.my/personalia/wp-content/uploads/2019/12/Artikel_3_Dr.-Norshamliza-Chamhuri_FEP.pdf

Pindaan ini telah menyebabkan keberangan para mahasiswa terhadap Kerajaan dan dikatakan telah memenjarakan kebebasan intelektual mahasiswa sekaligus melahirkan mahasiswa yang mandom dan tidak peka dengan isu-isu semasa. Mana-mana mahasiswa yang didapati menunjukkan apa-apa sokongan atau bangkangan atau simpati terhadap mana-mana parti politik atau menjadi ahli mana-mana parti politik atau persatuan atau yang mempunyai kaitan dengannya akan dikenakan tindakan tatatertib dan boleh dikenakan hukuman denda sebanyak RM1,000.00 atau penjara selama 6 bulan atau kedua-duanya oleh pihak berkuasa tatatertib universiti masing-masing⁴.

Justeru itu, Kerajaan telah meminda AUKU dan menghalang mahasiswa untuk terlibat secara total sama ada di dalam atau di luar kampus. Segala aktiviti mahasiswa telah diletakkan di bawah pengurusan dan pemantauan Jabatan Hal Ehwal Pelajar universiti masing-masing.

Sejak dari itu, mahasiswa hanya dibenarkan berpolitik di dalam kampus melalui platform Majlis Perwakilan Pelajar (MPP) yang pemilihannya diadakan saban tahun. Pelbagai protes, forum, rapat umum dan seumpamanya telah diadakan mengkritik Seksyen 15 AUKU berhubung larangan penglibatan mahasiswa dalam politik dan tidak kurang juga ada beberapa kes mahkamah telah dibawa oleh pelajar mencabar keesahan peruntukan Seksyen 15 AUKU.

Pada tahun 2011, seorang mahasiswa Universiti Sains Malaysia (USM)⁵ telah mencabar keesahan Seksyen 15 AUKU di mana mahasiswa tersebut telah didapati bersalah di bawah Kaedah-Kaedah Universiti Sains Malaysia (Tatatertib Pelajar-Pelajar) 1999 kerana telah terlibat dalam pilihanraya umum. Walau bagaimanapun, Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur telah memutuskan

bahawa Seksyen 15 AUKU adalah sah dan tidak bertentangan dengan kebebasan asasi dalam Perlembagaan Persekutuan.

Seterusnya pada tahun yang sama, empat orang mahasiswa Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)⁶ telah membuat rayuan ke Mahkamah Rayuan Putrajaya bagi mencabar keesahan Seksyen 15 AUKU. Mahkamah Rayuan Putrajaya akhirnya telah memutuskan bahawa Seksyen 15 AUKU adalah tidak sah dan bertentangan dengan kebebasan asasi dalam Perlembagaan Persekutuan. Susulan daripada keputusan Mahkamah Rayuan ini, Seksyen 15 AUKU telah dipinda pada tahun 2012 dengan membenarkan mahasiswa untuk terlibat dalam aktiviti politik di luar kampus sahaja.

Selanjutnya, pasca pilihanraya umum 2018, Seksyen 15 AUKU sekali lagi dipinda dengan membenarkan mahasiswa universiti awam untuk terlibat dalam aktiviti politik secara total baik di dalam maupun di luar kampus⁷. Perjuangan membebaskan pemenjaraan intelektual mahasiswa akhirnya berakhir selepas 44 tahun.

Aktiviti pelajar atau persatuan, pertubuhan, badan atau kumpulan pelajar

15. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), seseorang pelajar Universiti boleh menjadi ahli mana-mana persatuan, pertubuhan, badan atau kumpulan orang, sama ada di dalam atau di luar Malaysia, **termasuk mana-mana parti politik**.
- (2) Seseorang pelajar Universiti tidak boleh—
 - (a) menjadi ahli mana-mana persatuan, pertubuhan, badan atau kumpulan orang yang menyalahi undang-undang, sama ada di dalam atau di luar Malaysia; atau
 - (b) menjadi ahli mana-mana persatuan, pertubuhan, badan atau kumpulan orang, yang bukannya suatu parti politik, yang ditetapkan oleh Lembaga sebagai tidak sesuai demi kepentingan dan kesentosaan pelajar atau Universiti.
 - (c) *(Dipotong oleh Akta A1582).*

- AUKU 1971

⁴ Seksyen 15 Akta Universiti & Kolej Universiti 1971 (sebelum pindaan 2012)

⁵ Soh Sook Hwa v Menteri Pengajian Tinggi Malaysia [2011] 8 CLJ 691

⁶ Muhammad Hilman Idham & Lain-lain v Kerajaan Malaysia & lain [2011] 9 CLJ 50

⁷ Seksyen 15(2)(c) AUKU 1971 telah dimansuhkan dan membenarkan mahasiswa untuk terlibat dalam aktiviti politik berkuatkuasa 15 Mac 2019.

KAJIAN KES UKM 4⁸

Empat orang mahasiswa UKM telah terlibat dalam aktiviti politik dengan menghadirkan diri semasa Pilihan Raya Kecil Parlimen Hulu Selangor berlangsung. Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 melarang mahasiswa dari menyatakan atau membuat tindakan yang boleh ditafsirkan sebagai menunjuk sokongan untuk atau bersimpati dengan atau menentang mana-mana parti politik di dalam atau luar Malaysia. Mereka kemudiannya telah dikenakan tindakan tatatertib di bawah Kaedah-Kaedah Universiti Kebangsaan Malaysia (Tatatertib Pelajar-Pelajar) 2009. Tidak berpuas hati dengan tindakan tatatertib yang dikenakan, mereka telah mencabar keesahan Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 tersebut di Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur namun telah ditolak. Kemudian, mereka merayu keputusan Mahkamah Tinggi tersebut ke Mahkamah Rayuan Putrajaya.

Mahkamah Rayuan kemudiannya telah memutuskan bahawasanya Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 adalah bertentangan dengan kebebasan asasi dalam Perlembagaan Persekutuan atas rasional berikut:

- (a) Seorang pelajar yang menunjuk sokongan untuk atau menentang mana-mana parti politik tidak akan merosakkan atau membawa satu kesan buruk ke atas ketenteraman umum atau moraliti awam. Sewajarnya, s. 15 (5) (a) AUKU 1971 tidak mempunyai kaitan dengan ketenteraman umum dan moraliti awam dan sekatan didapati tidak munasabah.
- (b) Kebanyakan pelajar-pelajar universiti sudah mencapai umur dewasa dan boleh memasuki kontrak-kontrak dan menyaman atau disaman. Mereka boleh berkahwin, menjadi ibu bapa dan menjalankan tanggungjawab sebagai ibu bapa. Mereka boleh mengundi dalam pilihanraya umum jika sudah mencapai 21 tahun. Mereka boleh menjadi pengarah-pengarah syarikat dan memegang jawatan dalam persatuan-

persatuan. Tetapi mereka diberitahu mereka tidak boleh mengatakan apa-apa yang boleh ditafsirkan sebagai menyokong atau menentang parti politik. Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 adalah tidak waras.

- (c) Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 menjelaskan perkembangan sihat minda kritis dan idea-idea asal pelajar-pelajar yang sepatutnya menjadi tempat memupuk ahli-ahli reformasi dan para pemikir dan bukan institusi-institusi yang melahirkan pelajar-pelajar yang dilatih sebagai robot-robot. Peruntukan Seksyen 15 (5) (a) AUKU 1971 dengan jelas bukan sahaja tidak produktif tetapi bersifat menindas.

Kes UKM 4 ini merupakan kes penting yang menjadi titik tolak kepada pindaan Seksyen 15 AUKU 1971 yang membuka ruang kepada mahasiswa untuk terlibat dalam aktiviti politik di luar kampus. Ia dianggap suatu kemenangan awal kepada para mahasiswa yang selama ini berjuang daripada dibelenggu oleh Seksyen 15 AUKU 1971.

KESIMPULAN

Kebebasan secara total yang diberikan kepada mahasiswa untuk terlibat dalam aktiviti politik sama ada di dalam atau di luar kampus haruslah dimanfaatkan sepenuhnya oleh mahasiswa. Ia jelas menunjukkan isyarat daripada Kerajaan yang meletakkan kepercayaan kepada mahasiswa untuk berpolitik secara matang. Penglibatan mahasiswa dalam aktiviti politik seharusnya tidak melepaskan tanggungjawab utama mahasiswa untuk menumpukan perhatian dalam pelajaran. Mahasiswa juga masih tertakluk di bawah Kaedah Tatatertib Pelajar universiti masing-masing untuk menjaga ketenteraman awam, kemoralan, kesopanan dalam apa juu aktiviti yang dilakukan dan dalam masa yang sama masih terikat untuk mematuhi undang-undang negara yang sedang berkuatkuasa.

⁸ Buku Kompilasi Kes-Kes Mahkamah Universiti Awam

Pejabat Penasihat Undang-Undang

Aras 2, Bangunan Canselor,
Universiti Malaysia Terengganu,
21030 Kuala Nerus, Terengganu

SIDANG REDAKSI

Penaung

Prof. Dato' Dr. Nor Aieni Haji Mokhtar
vc@umt.edu.my

Ketua Pengarang

Dr. Fahirah Syaliza Mokhtar
fahirah.mokhtar@umt.edu.my

Pengarang

Roslina Ghazali
rosrina.ghazali@umt.edu.my

Muhammad Hafizuddin Zakaria
m.hafizuddin@umt.edu.my

Amirah Nabilah Ismail
a.nabilah@umt.edu.my

Penyelaras Bahan

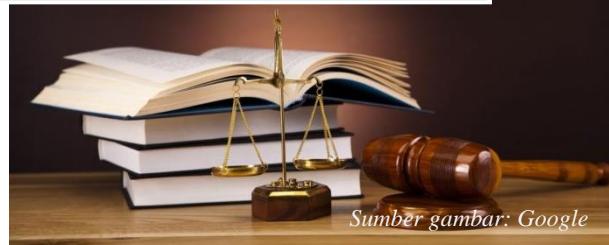
Azmi Che Pa
ainzaminya@umt.edu.my

Laila Mamat
achik@umt.edu.my

Noor Akmal Mamat@Aziz
noor.akmal@umt.edu.my

Penulisan artikel di dalam Legal Buzz ini hanyalah sebagai panduan umum sahaja dan bukan suatu penasihat undang-undang yang muktamad. Pandangan atau pendapat yang dinyatakan oleh pengarang adalah milik pengarang sahaja, dan tidak menggambarkan pandangan atau pendapat UMT atau PPUU. Buletin ini diedarkan tanpa menjelaskan hak harta intelek milik UMT. Sebarang pengeluaran semula, penduaan atau pengubahan buletin ini, dalam apa jua bentuk atau cara, sama ada sebahagian atau keseluruhannya, adalah tidak dibenarkan dan dilarang sama sekali. UMT juga melarang penggunaan buletin ini dan semua atau mana-mana kandungannya di sini, untuk penjualan, keuntungan komersial dan/atau peribadi.

SISIPAN KES UNDANG-UNDANG

Sumber gambar: Google

MOHD HANIZAM YUNUS DLL Iwn. KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA [2020] 9 MLJ 273

Fakta Kes:

Permohonan semakan kehakiman ini adalah berkaitan dengan perwartaan pindaan sub-peraturan 11 (1) (d) Peraturan-Peraturan Kawalan Hasil Tembakau (Pindaan) 2018 pada 24 Disember 2018 yang menguatkuasakan larangan merokok di premis makanan ('larangan merokok'). Isu-isu yang perlu diputuskan adalah: (a) sama ada responden telah bertindak melebihi kuasa yang diperuntukkan oleh undang-undang (ultra vires); (b) sama ada keputusan responden melarang merokok di tempat makan di mana-mana premis, bertentangan dengan perkara 5 dan 8, Perlembagaan Persekutuan; dan (c) sama ada keputusan larangan merokok yang berkuatkuasa mulai 1 Januari 2019 adalah tidak munasabah dan tidak adil.

Keputusan:

Mahkamah Tinggi (Kuala Lumpur) menolak permohonan semakan kehakiman tanpa kos:

- (1) Berdasarkan kepada kuasa yang diperuntukkan oleh Peraturan-Peraturan Kawalan Hasil Tembakau 2004 (Pindaan 2018), Menteri mempunyai kuasa untuk membuat sebarang ketetapan tempat larangan merokok dan perkara-perkara berkaitan rokok dan merokok.
- (2) Berdasarkan tafsiran undang-undang mengenai perkara 5 Perlembagaan Persekutuan, hak merokok bukanlah suatu hak asasi yang dijamin di bawah Perlembagaan Persekutuan. Perokok masih mempunyai hak untuk hidup dan kebebasan diri yang dijamin di bawah Perlembagaan Persekutuan. Hak asasi yang dijamin ini tidak boleh disamakan dengan hak merokok. Hak merokok adalah suatu hak pilihan kepada seseorang itu.
- (3) Tidak timbul isu diskriminasi kerana semua rakyat Malaysia adalah bebas untuk mengunjungi kesemua restoran atau mana-mana premis makan dan sekiranya mereka ingin merokok, mereka perlu menghormati hak-hak rakyat Malaysia yang lain dengan merokok pada jarak tiga meter daripada restoran atau premis makan berkenaan. Mahkamah berpendapat bahawa larangan merokok di premis makan tidak bertentangan dengan perkara 5 dan 8, Perlembagaan Persekutuan.